

340.6
С89

**СУДОВІ
ЕКСПЕРТИЗИ**
в адміністративному
провадженні

Навчальний
посібник

Міністерство юстиції України
Національний науковий центр
«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

**СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ
В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

Навчальний посібник

Харків
«Право»
2021

УДК 343.98

С89

Колектив авторів:

- О. М. Ключев*, д-р юрид. наук, проф. — вступ, розділи 1-5, підрозділи 6.2, 6.3;
О. П. Угровецький, д-р юрид. наук, проф. — підрозділи 5.1-5.3;
Е. Б. Сімакова-Єфремян, д-р юрид. наук, ст. наук, співробітник -
підрозділи 2.2-2.4;
І. А. Петрова, д-р юрид. наук, проф. — підрозділи 2.1, 3.3, 3.4, 4.1-4.4, 6.1,
висновки, глосарій;
Є. М. Попович, д-р юрид. наук, проф. — підрозділ 6.4;
О. П. Снігерьев, д-р юрид. наук, проф. — підрозділи 3.1, 3.2;
С. Г. Гаспарян, канд. юрид. наук — підрозділи 4.1, 4.2

С89 **Судові експертизи в адміністративному провадженні: навч. посіб.** / [О. М. Ключев, О. П. Угровецький, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін.] ; М-во юстиції України, Нац. наук, центр «Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». — Харків : Право, 2021, — 288 с.

ISBN 978-966-998-249-0

У навчальному посібнику розглянуто теоретичні, процесуальні та методичні питання судової експертизи в адміністративному провадженні. Висвітлено роль судового експерта як суб'єкта судово-експертної діяльності. Поданий матеріал адаптовано до вимог сучасного законодавства.

Для студентів юридичних спеціальностей закладів вищої освіти, аспірантів і викладачів юридичних спеціальностей.

УДК 343.98

ISBN 978-966-998-249-0

© Колектив авторів, 2021

© Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021

ЗМІСТ

Вступ	5
Скорочення	7
1. Адміністративний процес та загальна характеристика видів адміністративного провадження	8
1.1. Поняття, особливості та структура адміністративного процесуального права	8
1.2. Поняття, особливості та структура адміністративного процесу. Адміністративні провадження	14
1.2.1. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	20
1.2.2. Відкриття провадження в адміністративній справі (провадження в суді першої інстанції)	28
1.2.3. Підготовче провадження (провадження в суді першої інстанції)	33
1.2.4. Розгляд справи по суті (провадження в суді першої інстанції)	35
1.2.5. Апеляційне провадження (перегляд судових рішень)	36
1.2.6. Касаційне провадження (перегляд судових рішень)	39
1.2.7. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	42
1.3. Адміністративні процедури	43
2. Теоретичні, процесуальні та загально-методичні питання судової експертизи в адміністративному провадженні крізь призму поглядів науковців	48
2.1. Історичні аспекти становлення та розвитку судової експертизи	48
2.2. Теоретичні засади судової експертизи в адміністративному провадженні	63
2.3. Методична основа експертних досліджень в адміністративному провадженні	72
2.4. Характеристика вимог до спеціальних знань як основи проведення судової експертизи в адміністративному провадженні	84
3. Сутність та роль судової експертизи в доказуванні як процесуальна форма пізнання в адміністративному провадженні	97
3.1. Докази та доказування за вимогами КУпАП	97
3.2. Докази та доказування за вимогами КАСУ	109
3.3. Процесуальні питання експертизи в адміністративному провадженні	122
3.4. Висновок експерта — джерело доказів в адміністративному провадженні	133

4. Характеристика судового експерта як суб'єкта	
судово-експертної діяльності в адміністративному провадженні.....	150
4.1. Особливості підготовки судових експертів.....	150
4.2. Формування професійних якостей судових експертів.....	160
4.3. Основні елементи правового статусу експерта в провадженні у справах про адміністративні правопорушення.....	173
4.4. Регламентування правового статусу судового експерта в адміністративному судочинстві.....	184
5. Регламентування участі судового експерта	
в адміністративному провадженні.....	198
5.1. Експерт у системі суб'єктів провадження у справах про адміністративні правопорушення.....	198
5.2. Участь судового експерта в окремих стадіях провадження у справах про адміністративні правопорушення.....	208
5.3. Участь судового експерта в адміністративному судочинстві.....	214
6. Методичне й організаційне супроводження	
судово-експертних досліджень, що найчастіше призначають	
в адміністративному провадженні.....	225
6.1. Динаміка кількості судових експертиз, виконаних у ХНДІСЕ в адміністративних провадженнях.....	225
6.2. Судові інженерно-транспортна, транспортно-товарознавча та дорожньо-технічна експертизи в адміністративних провадженнях.....	237
6.3. Судова експертиза в адміністративних провадженнях про порушення податкового законодавства.....	245
6.4. Судова експертиза в адміністративних провадженнях про порушення митного законодавства.....	255
Висновки	264
Джерела посилання	268
Глосарій	281